

PŘÍČINY A NÁSLEDKY MILITARISMU

Existují tři hlavní příčiny kapitalistického militarismu.

V prvé řadě je třeba zkrotit vnitřního nepřítele – utlačovanou a vykořisťovanou část obyvatel. Emma Goldmanová píše, že vojenská mašinerie „není zaměřena pouze proti vnějšímu nepříteli, mnohem více cílí na nepřítele vnitřního. Vnitřní nepřítel zahrnuje tu část pracujících, kteří se naučili od institucí nic neočekávat, tu probuzenou část pracujících lidí, kteří si uvědomili, že třídní válka tvoří základ všech válek mezi národy a že je-li válka vůbec opodstatněná, je to válka proti ekonomické závislosti a politickému otroctví, dvěma hlavními tématům třídního boje.“ Jinými slovy národ, „který má být chráněn obrovskými vojenskými silami, není národem lidu, ale privilegované třídy. Třídy, která okrádá a vykořisťuje masy a ovládá jejich životy od kolébky až do hrobu.“ [Red Emma Speaks, s. 352 a 348]

Druhou příčinou je to, že silná armáda je nezbytná proto, aby vládnoucí třída mohla uplatňovat agresivní a rozpínavou zahraniční politiku za účelem obrany svých globálních zájmů. Pro nejrozvinutější kapitalistické národy je tento druh zahraniční politiky stále důležitější kvůli ekonomické

moci, tj. aby si zajistily odbytiště pro své zboží a kapitál, aby uchránily systém před kolapsem tím, že nepetržitě rozšiřují trh. Toto vnější rozšiřování kapitálu a z toho vyplývající soupeření potřebuje k zajištění svých zájmů vojenskou sílu (zejména k zabezpečení investic v jiných zemích) a posílení vlivu v ekonomické džungli světového trhu. Tato potřeba ústí například v „stovky amerických základů umístěných po celém světě, aby zajistily globální nadvládu“. [Chomsky, Failed States, s. 11]

Třetí hlavní důvod militarismu je posílení státní ekonomiky. Kapitalistický militarismus podporuje rozvoj zvláště zvýhodněných skupin, které zahrnují „všechny ty, kteří jsou zapojeni do výroby a prodeje munice a vojenského vybavení pro soukromý výdělek“. [Goldmanová, tamtéž, s. 354] Tyto zbrojní společnosti mají přímý zájem na maximálním růstu vojenské výroby. Jelikož jsou tyto skupiny mimořádně bohaté, vyvíjejí obrovský tlak na vládu, aby podle jejich přání prováděla tento druh státní intervence a mnohdy agresivní zahraniční politiku. Jak poznamenal Chomsky v souvislosti s americkou invazí a okupací Iráku:

„Impéria jsou nákladná. Běh Iráku není levný. Někdo to platí. Někdo platí korporace, které Irák

ničí, i korporace, které ho znovu budují. V obou případech jsou korporace placeny z daní Američanů. Jsou to dary od amerických plátců daní americkým korporacím... Stejní daňoví poplatníci financují vojensko-korporátní systém výrobců zbraní a technologických společností, které Irák bombardovaly... Jedná se o přesun majetku od široké veřejnosti k úzké skupině obyvatelstva.“ [Imperial Ambitions, s. 56–57]

Tento zvláštní vztah mezi státem a velkým byznysem má také tu výhodu, že umožňuje, aby občané financovali průmyslový výzkum a vývoj. Noam Chomsky v mnoha svých pracích upozorňuje na tzv. *pentagonský systém*, v kterém je veřejnost nucena subvencovat výzkum a vývoj hi-tech průmyslu skrze subvencování zbrojařských společností. Tento systém nahrazuje ve Spojených státech politiku neskrývaného průmyslového plánování jiných „vyspělých“ zemí, jako je Německo nebo Japonsko. Státní dotace představují pro firmy významný způsob, jak financovat svůj výzkum a vývoj na účet daňových poplatníků, přičemž vedlejší produkty výzkumu přinášejí firmám mnohdy velký komerční potenciál v podobě spotřebního zboží (např. počítačů). Netřeba dodávat, že všechny zisk jde zbrojařským společnostem a komerčním firmám, které si od nich kupují licence na patentované technologie, namísto toho, aby byl sdílen s veřejností, která dotovala výzkum a vývoj, jenž zisky vůbec umožnil. Militarismus je tak klíčový prostředek zajišťování technologických výhod v rámci kapitalismu.

(pokračování na str. 2)

Editorial

Deváté číslo anarchistického zpravodaje *Zdola* je prvním číslem pod hlavičkou Anarchistické federace. O všech důvodech změny názvu federace se dočtete na našich webových stránkách. Jednou z hlavních pohnutek pro zbavení se přívlastku (Československá) byla skutečnost, že mohl být některými lidmi chápán jako nacionalistický. Tato změna se ukázala jako odůvodněná zvláště dnes, kdy globální velmocí opět začínají chrastit svými nemalými zbrojními arzenály a při každé válce brnkají elity na nacionalistickou strunu a strádání „svého“ lidu se snaží utěšit pocitem výjimečnosti a nadřazenosti nad ostatními národy. Jak známo, nacionalismus je strážcem sytých a utěšitelem hladových. Nad tématem devátého čísla jsme tedy dlouho nebloumali. U příležitosti antimilitaristického Prvního máje tak vychází antimilitaristické *Zdola*. Stejně jako v případě voleb, ani v případě globálního konfliktu nehodláme volit menší zlo. Nevidíme rozdíl mezi imperialismem pod taktovkou USA nebo pod taktovkou Ruska. Snad jen kosmetický (ruská rozpínavost zatím nemá ambice pohltit celý svět). Za ustanovení klerofašistického Islámského státu můžeme blahopřát právě této dobyvačné mánií, v níž se vyžívají všechny velmoci. V každé válce mezi národy jde o získávání kontroly nad zdroji, strategickými uzly, rozšiřování trhů a zabezpečování investic. V každé válce mezi národy vítězí boháči na obou stranách. Každá válka mezi národy je fiaskem neprivilegovaných na obou stranách. Proto se znovu stavíme po bok neprivilegovaných z USA, Ruska, Sýrie a dalších zemí a vyhlášíme válku válce!

REDAKČNÍ KOLEKTIV, AFED@AFED.CZ

O CO JDE NA UKRAJINĚ

Vzhledem k tomu, že naši politici a jejich přítelčkové se neustále ohánějí Ukrajinou, je na místě shrnout tamní události i z jiného než českého mainstreamového pohledu.

Ukrajinská krize má samozřejmě více rovin. Rozvinula se na pozadí těžké sociálně ekonomické situace pracujících v důsledku neoliberálních reforem zaváděných v zemích bývalého Sovětského svazu. Tato situace vedla k hluboké společenské nespokojenosti, ovšem protesty tzv. Euromajdanu v roce 2013 přišly z jiného důvodu: zrodily se z politické hry vládnoucích elit ukrajinské „oligarchické demokracie“. Protestní akce za integraci do

EU zahájila skupinka mládeže ze středních vrstev, které se dostalo organizační, finanční, politické a mediální podpory od opozičních oligarchů a stran, které usilovaly o svržení svých konkurentů, tj. skupinky kolem prezidenta Janukovyče. Nikdy to nebyl sociální protest, bylo to politické hnutí s podobně reakčními rysy, jako byl Janukovyčův režim.

Specifikem pak bylo to, že v průběhu dlouhotrvající a násilné pouliční konfrontace mezi opoziční a policií se začali protestující ozbrojovat a otevřeně ultrapravicově a neonacistické síly a skupiny získaly (nejen) v ulicích hegemonii. Po násilném svržení Janukovyče v Kyjevě se na vý-

chodě Ukrajiny objevilo protihnutí, tzv. Antimajdan, zpočátku s federalistickými požadavky, později pod vlajkou ruského nacionalismu a separatismu jako protiváha ukrajinského nacionalismu Majdanu. Toto hnutí je také vedeno buržoazií a stále větší roli v něm hrají proruští ultrapravičáci a neonacisti. Separatistické režimy v Donbasu jsou stejně reakční jako Kyjev. A mezi nimi probíhá občanská válka.

Rozhodujícím faktorem ukrajinské krize se stalo vměšování cizích mocností. USA, státy EU, NATO a Rusko mají na Ukrajině různé zájmy: ekonomické, politické, strategické a vojenské. Planétární válka o přerozdělení světa mezi kapita-

RŮŽENA ROHLENOVÁ

listickými mocnostmi stále pokračuje a teď má podobu „zástupné“ války na Ukrajině. Západní velmoci od samého začátku podporují Euromajdan a teď i nový režim v Kyjevě, orientovaný na NATO, podporují vládu finančně, posílají do země poradce i zbraně a diktují politiku připravenou Mezinárodním měnovým fondem. Na druhé straně Kreml využil situace „zhrouceného státu“ na Ukrajině k tomu, aby anektoval Krym a přímo i nepřímo pomáhal východním separatistům. Tak mezi sebou vedou cizí velmoci válku za použití loutek na Ukrajině.

(pokračování na str. 2)

ZKOUŠKA KONVOJEM

Na každém mostě podél trasy policejní hlídka, vzdušný prostor střeží helikoptéry, desítky uzavírek a objízďek... ne tentokrát neprobíhají policejní manévry kvůli bitce chuligánů, nechystají se na demonstraci anarchistů ani odborářů. Kdyby tomu tak bylo, denně by se na nás z masmédií valily zprávy, kolik tentokrát stály policejní manévry. A to v těchto případech navíc nelétají vzduchem Gripeny. Nelétaly ani kvůli americkým dragounům, naštěstí, díky počasí, to už by z nás udělali kardinální blbce.

Pokaždé když se lidé odhodlají domáhat svých práv, když se nám nelíbí záměr radnice vystavět další hypermarket, když se nám nelíbí ohlodávání pracovního práva, dohody přijímané za zavřenými dveřmi... mediální pruda se opakuje. Objevují se zprávy o placených demonstrantech, marginalizují se pohnutky a na závěr se počítají škody.

Ne když k nám zavítá nejmocnější armáda světa s rozpočtem 640 miliard dolarů (SIPRI, 2013), vynakládající na „obranu“ kolem 50 % veškerých světových nákladů na zbrojení (NATO má 70 %). To je třeba vyrukovat s tradičním přizdisráčstvím, díky němuž už elity české politiky a obchodu několikrát unikly houpačce na kandelábru.

A tak je v médiích z každého čumila, kterému nikdy neunikne odvoz popelnic, z dorostu, co mává každému projíždějícímu vlaku, z apatických čekatelů na nedělní oběd, z milovníků techniky učiněn náležitý uvítací výbor a anální kolík usnadňující řitolezectví české politické a podnikatelské reprezentaci. Okázalou show korunuje gang kancelářských rebelů na chvostu. S rohy na helmách a stylingem, za který by v Modré ústřici sklídili aplaus. Na předražených motorkách, které moc nejedou, ani moc nebrzdí.

Abychom nebylo málo, jsou všichni odpůrci kon-

voje označení za bolševiky a rusofily. Do veřejnoprávní TV je pozván člověk, který na první pohled připomíná zoufalého hrdinu z reality show Battle Royale, vysloužilý superagent a profesionální leštič klik Andor Šándor a vypráví. Vypráví pohádku o ruských agentech. Jak jsme je tenkrát chytali. Jó to byly časy. Třeba pět ročně a ani se to nemedializovalo. Šířili tedy svoji propagandu, kterou rozdělovali společnost.

V dalším pořadu následuje bouřlivá debata mezi menším hujerem Stropnickým a větším hujerem Vondrou. To asi aby se voličstvu připomnělo, že tu jsou i takoví, kteří jsou na své patolízalství náležitě hrdí a veřejně se tím chlubí.

Chtělo by se až provést nějakou mediální analýzu, ale proč vlastně. O novinářích je všeobecně známo, že dělají jen svou práci a že ji dělají dobře. Jenom tou prací není přinášení objektivních informací, ale pěni písní svých chlebodárců, jimiž jsou

TONDA KOVÁČ

korporace a v případě veřejnoprávních médií také stát. A i ta komerční vezmou zavděk státní propagandou. Efektivita musí být. Co nejnižší náklady a rychlé výsledky. To už nespravíme. Žumpa zůstane žumpou. I když ji přikryjeme silnějším deklek, stále smrdí, někdy i víc.

(pokračování na str. 2)

PŘÍČINY A NÁSLEDKY MILITARISMU

(dokončení ze strany 1)

Jiný ekonom poznamenává, že je „*důležité uvědomit si, že role federální vlády USA v rozvoji průmyslu byla zásadní i v poválečném období, a to díky velkému množství výdajů na nákupy a výzkum a vývoj v oblasti vojensví, které měly obrovské vedlejší dopady. Podíl federální vlády USA na celkových výdajích za výzkum a vývoj, který v roce 1930 činil pouhých 16 procent, se držel v poválečném období mezi jednou polovinou a dvěma třetinami. Průmysl v oblasti počítačů, letectví a kosmonautiky či internetu, v němž USA stále drží mezinárodní náskok i navzdory sestupu z celkové technologické špičky, by neexistoval, kdyby federální vláda nefinancovala výzkum a vývoj v oblasti vojensví.*“ Stát hrál „*zásadní roli*“ i v podpoře výzkumu a vývoje ve farmaceutickém průmyslu. [Ha-Joon Chang, Kicking Away the Ladder, p. 31]

Nejen to, také vládní výdaje na stavbu silnic (původně odůvodňované obrannými zájmy) poskytly masivní podporu soukromému kapitálu (a v průběhu doby proměnily Ameriku v zemi aut a ropných korporací). Sčítající se účinek federálního zákona na podporu výstavby dálnic v letech 1944, 1956 a 1968 „*umožnil utratit 70 miliard dolarů za mezinárodní silnice, aniž by peníze prošly rozpočtovým výběrem Kongresu*“. Zákon z roku 1956 „*ve skutečnosti zanesl do práva Mezinárodní strategický kongres uživatelů dálnic Alfrede P. Sloana, předsedy společnosti General Motors, proto, aby nasměroval tok peněz z daní z benzínu a jiných s automobilismem spojených spotřebních daní do rekonstrukcí dálnic*“. Společnost General Motors také skupila a v podstatě zruinovala veřejné přepravní společnosti po celé Americe a snížila tak konkurenci soukromému automobilismu. Dopad této státní intervence byl takový, že v letech 1963–1966 „*byl každý šestý obchodní podnik přímo závislý na výrobě, distribuci, službách a užívání motorových vozidel*“. Dopad tohoto procesu je očividný ještě dnes jak z hlediska ekologických škod, tak vzhledem k tomu, že automobilové a naftařské společnosti stále vedou horním dvaceti firmám v žebříčku časopisu *Fortune*. [Tamtéž, s. 102]

Tento systém, který můžeme nazvat vojenským keynesianismem, má oproti intervencím v sociální oblasti tři výhody. Zaprvé na rozdíl od sociálních programů podpora armády nezlepšuje postavení majority, která může být nadále systémem přehlížena, nadále trpět disciplinování na trhu práce a pociťovat hrozbu nezaměstnanosti. Zadruhé funguje na způsob blahobytu pro bohaté, protože zajišťuje, aby většina byla vystavena silám trhu, zatímco hrstka bohatých tomuto osudu může uniknout – a to za pení ód na „volný trh“. A třetí výhodou je, že nesoutěží se soukromým kapitálem – ve skutečnosti ho obohacuje.

V důsledku spojení mezi militarismem a imperialismem bylo po druhé světové válce přirozené, že se Amerika měla stát předním světovým vojenským státem ve stejné době, kdy se stávala vůdčí ekonomickou mocností, i to, že se rozvíjely silné vazby mezi vládou, byznysem a armádními složkami. Níže je detailněji popsán americký „vojenský kapitalismus“, avšak tyto postřehy platí i pro další „vyspělé“ kapitalistické státy.

Prezident Eisenhower ve své rozlučkové řeči varoval před nebezpečím, které hrozí individuálním svobodám a demokratickému procesu působením

vojensko-průmyslového komplexu, který podle něj usiluje o udržení ekonomiky ve stavu neustálé válečné pohotovosti prostě proto, že je to dobré pro obchod. Tato výstraha opakuje dřívější varování sociologa Charlese Wrighta Millse (v knize *Mocenská elita*), který poukázal na to, že armáda se od konce druhé světové války zvětšuje a nabývá rozhodující role v utváření celé americké ekonomiky a že kapitalismus Spojených států se ve skutečnosti stal vojenským kapitalismem. Od doby, kdy Mills své dílo psal, se situace v podstatě nezměnila, neboť stále platí, že všichni vojenští důstojníci Spojených států vyrostli v ovzduší poválečné vojensko-průmyslové aliance a byli nepokrytě vzdělávání a cvičení tak, aby tento stav udržovali. Na zachování tohoto systému mají navíc osobní zájem mnohé mocné korporace, které budou za svou věc lobbovat a financovat takové politiky a strany, které zajistí jeho trvání.

Tento vztah mezi korporátní mocí a státem, projevující se v militarismu, je klíčovým aspektem kapitalismu, což lze vypožorovat ze způsobu, jakým přežil konec studené války, která tento systém zdůvodňovala:

„*Jelikož studená válka již nebyla k mání, bylo nutné opět vymyslet záminku nejen pro vojenské intervence v zahraničí, ale také pro militarizovaný státní kapitalismus doma. Rozpočet Pentagonu představený Kongresu pár měsíců po pádu berlínské zdi zůstal téměř beze změny, byl však zářmován do nové rétoriky, obsažené v dokumentu Národní bezpečnostní strategie z března 1990. Jednou z priorit byla státní podpora vyspělého průmyslu tradičním způsobem, což bylo v ostrém rozporu s proklamanou, ostatním vnucovanou doktrínou o volném trhu. Národní bezpečnostní strategie požadovala posílení obranného průmyslu (v zásadě hi-tech průmyslu) s motivací investovat jak do nových zařízení a vybavení, tak do výzkumu a vývoje. Náklady a rizika nadcházející fáze průmyslové ekonomiky měly být tak jako v minulosti zespolečnštěny a případně výdělky privatizovány – forma státního socialismu pro bohaté, na něž spoléhá velká část rozvinuté ekonomiky USA, zvláště od druhé světové války.*“ [Failed States, s. 126]

Znamená to, že si obchod v oblasti obrany, který v USA patří mezi nejvlivnější lobbisty, nemohl dovolit ztratit tento „korporátní blahobyt“. Nebude žádným překvapením, že neztratil. I když je pravda, že tučný obranný rozpočet na začátku 90. let pár kilo ztratil, ekonomický i politický tlak měl sklon udržet vojensko-průmyslový komplex netknutý a jako záruka se udržovala globální válečná pohotovost a pokračující produkce stále vyspělejších zbraňových systémů pro účely blízké budoucnosti. K odůvodnění pokračujícího milita-

O CO JDE NA UKRAJINĚ

(dokončení ze strany 1)

Na Ukrajině i v ostatních zemích (nás nevyjimaje) funguje obvyklá propaganda, podle níž je nutné zvolit si mezi dvěma nepřáteli jednoho a s tím sympatizovat. U nás je tedy shora diktován jasný návod: jsme pro Kyjev, protože ten je pro NATO a západ vůbec, a my jsme přece poslušným členem NATO a už šestadvacátý rok moc chceme být vnímáni jako součást západu. Kreml a proruští separatisté na východě Ukrajiny jsou jako nepřítel Kyjeva tudíž také naším nepřítelem. Jenže proč by mělo být nutné přidat se vždy k jedné ze špatných stran (nemluvě o tom, že je pak navíc třeba začít ji za každou cenu velebit)? Aspoň dokud je to věc teoretických debat, dokud tu ještě nemáme hrůzy skutečného bojiště, co nám brání oprávněně opovrhovat oběma stranami peroucími se o moc a zaujmout jediný přijatelný postoj – tedy postoj internacionální a antimilitaristický?

Mimoděk se to ostatně děje i na samotné Ukrajině, kde proti válce protestují obyčejní lidé, a to soustavnou dezercí z armády, vyhýbáním se odvodům v oblastech bojů nebo demonstracemi a pro-

testními tábory proti mobilizaci v oblastech, kde se verbuje. Čím častěji vyhlašuje ukrajinská vláda mobilizace nebo posílá obyvatelstvo stavět vojenská opevnění, tím silnější jsou spontánní protesty. Dezertéři utíkají z armády, přestože jsou pak vyšetřováni vojenskou prokuraturou, počty odpiráčů vojenské služby jsou vysoké, lidé se bouří pod hesly „Ať jdou bojovat oligarchové“ nebo „Tohle není naše válka“. Podobná je podle některých zpráv i situace v oblastech kontrolovaných separatisty.

Ani jedna strana v této občanské válce nebudí žádné sympatie, stejně jako žádné sympatie nebudí ani jedna z velmocí vedoucích tuto zástupnou válku. Režimy zúčastněné na tomto konfliktu přímo nebo v pozadí slouží jenom zájmům vládnoucích vrstev. Člověk jako takový je jim lhostejný. Nelze tedy než být proti všem stranám v tomto konfliktu, a jednat zcela v duchu hesla: „Válku válce!“

Zpracováno s využitím materiálů z webu <http://www.aitrus.info/>

rismu se užívaly všelijaké výmluvy, žádná z nich však nebyla vzhledem k povaze ohrožení přesvědčivá.

Užitečná byla v tomto ohledu první válka v Zálivu, avšak rychlá porážka Saddáma ukázala, jak malou hrozbu ve skutečnosti představoval. Invaze do Iráku v roce 2003 prokázala, že jeho režim, ačkoli dočasně nápomocný Pentagonu, nebyl takovou hrozbou, aby vyžadoval robustní obranné rozpočty minulosti. To však samozřejmě nestavilo Bushovu administrativu, která hrozbu nadsazovala a lhala světu o (neexistujících) iráckých „zbraních hromadného ničení“ (to nás však nepřekvapuje, uvážíme-li, jaká halasná propaganda zveličovala hrozbu sovětské vojenské mašinerie, aby ospravedlnila vojenské výdaje). Další „hrozby“ pro světovou supervelmoc, jakými jsou Kuba, Írán, Libye nebo Severní Korea, jsou stejně nepřesvědčivé pro každého, kdo se drží reality. Náštesti pro Spojené státy se objevil nový nepřítel v podobě islamistického terorismu.

Teroristické zvěrstvo 11. září bylo velmi rychle zneužito k ospravedlnění militarismu Spojených států (a k rozšíření moci státu a okleštění občanských svobod). V důsledku toho mohly různé vládní úřady a korporace předávat seznamy svých přání politikům a očekávat, že projdou bez jakéhokoli skutečného komentáře, pouze pod zástěrkou „války s terorismem“. Jelikož je tato hrozba tak vágní a tak rozšířená, je ideální jak pro ospravedlnění pokračujícího militarismu, tak pro imperiální operace po celém světě (jakýkoli stát může být napaden s tím, že je prohlášen za útočiště teroristů). Hrozba terorismu může být také použita k ospravedlnění útoku na existující nepřátele, jako je Írák a ostatní země v takzvané „ose zla“ a spřízněných států. Není pak divu, že jsme slyšeli o možné atomové hrozbě ze strany Íránu a o nebezpečí iránského vlivu, zatímco americká armáda vázla v spleťtí šlamastyce operace v Iráku.

Ačkoli snad byla doktrína „preventivní války“ (tj. vojenské agrese) Bushovy administrativy „jen malým průlomem“, jak píše Chomsky, a byla (nevyslovenou) normou politiky USA od jejich zrodu, může nám to ukázat, jak bude napříště militarismus ospravedlňován. [Chomsky, tamtéž, s. 85] Preventivní válka (a hrozba terorismu, která ji má ospravedlňovat) poskytuje Pentagonu další argumenty pro zachování vysokých výdajů na obranu a vojenské intervence. Stručně řečeno, nezdá se, že by sklon k zvyšujícímu se militarismu měl být zastaven, jelikož Pentagon našel dostatečně nebezpečného, démonického nepřítele, aby odůvodnil pokračování armádních výdajů, na něž si zvykl.

Požadavky armádního kapitalismu Spojených států tak mají před potřebami lidí stále přednost.

Holly Sklarová například poukazuje na to, že Washington, Detroit a Filadelfie mají vyšší dětskou úmrtnost než Jamajka či Kostarika a že Afroameričané mají vyšší dětskou úmrtnost, než jaká je v Nigérii. Spojené státy přesto z veřejných fondů vydávají méně na vzdělání než na armádu, více na vojenskou hudbu než na Národní nadaci pro umění. [Brave New World Order, Cynthia Peters (ed.), *Collateral Damage*, s. 3–46] Politici však nadále se samozřejmějstí tvrdí, že vzdělání a sociální služby musí být ještě více omezeny, protože na jejich financování „nejsou prostředky“. Jak případná jsou slova Chomského:

„*Občas se argumentuje tím, že pod zástěrkou ‚obraný‘ je skrytý vývoj hi-tech průmyslu pro společnost přínosem. Ti, již nesdílají opovržení demokracií, se mohou ptát, jak by se lidé rozhodli, pokud by byli informováni o skutečných možnostech a bylo jim umožněno si mezi nimi zvolit. Možná, že by upřednostnili více sociálních výdajů na zdravotnictví, vzdělání, důstojné bydlení a udržitelné životní prostředí pro budoucí generace, že by dali přednost podpoře pro OSN, mezinárodnímu právu a diplomacii, jak to pravidelně ukazují průzkumy. Můžeme jen hádat, neboť strach z demokracie znemožnil vstup veřejnosti do politické arény či pouhé informování veřejnosti o tom, co se jejich jménem děje.*“ [Chomsky, tamtéž, s. 127]

Militarismus konečně nejenže odklání tok prostředků a bohatství směrem od veřejnosti, ale škodí také svobodě a zvyšuje hrozbu války. To druhé je očividné, neboť militarismus nemůže sloužit k ničemu jinému než přikrmování závodů ve zbrojení, při kterých státy urychlují zvyšování své vojenské síly v reakci na vývoj ostatních. Zatímco hrstce lidí to přináší zisky, běžná populace musí doufat, že výsledek takové rivality nepovede k válce. Emma Goldmanová poznamenala k první světové válce, že zčásti „*sahá až k nemilosrdnému soupeření o vojenské vybavení... Po zuby ozbrojené armády s vysoce vyvinutými nástroji na vraždění, podporovány svými vojenskými zájmy, mají vlastní dynamiku fungování.*“ [Tamtéž, s. 353]

Co se svobody týče, armáda je založená na „*bezpodmínečné poslušnosti a loajalitě k vládě*“ (abychom spolu s Emmou Goldmanovou citovali generála armády Spojených států). Ideální voják, jak píše Goldmanová, je „*chladnokrevný, mechanický, poslušný nástroj svých vojenských nadřízených*“ a toto postavení není slučitelné s osobní svobodou. Copak „*může být něco, co by víc ničilo pravého ducha svobody... než bezpodmínečná poslušnost?*“ [Tamtéž, s. 52–54] Spolu se silicím militarismem se šíří i sklon k bezvýhradné poslušnosti a nabývá dominantního postavení ve společnosti. Vychází to najevo v předválečném či válečném období, kdy se protest a odpor rovná zradě mocných a jejich příznivců. Válečná hysterie, odpovídající represe a autoritářství, které opakovaně zmítají takzvané svobodnými národy, ukazují, že militarismus má širší dopad než jen ekonomický rozvoj a plýtvání zdroji. Jak píše Bakunin, „*tam, kde převládá vojenská síla, svoboda odchází – především svoboda a zdar pracujících*“. [The Political Philosophy of Bakunin, s. 221–222]

Zdroj: <http://infoSHOP.org/AnarchistFAQ-SectionD8>, přeložil -MN-

ZKOUŠKA KONVOJEM

(dokončení ze strany 1)

Hned po zveřejnění prvních zpráv o plánovaném průjezdu konvoje vyrukovali Stropnický, Zeman a další kádry s mlžením, že se jedná o pouhý alternativní přesun, jakých se dějí desítky ročně, tentokrát výjimečně po silnici, ne po železnici. První záběry z průjezdu Polskem naznačovaly něco jiného. Zastávka v každém větším městě, líbačka s místními pannami, děti potěškávající útočné pušky, selfies s lokálními autoritami. Konvoj naplnil všechny rysy propagandistické jízdy. Americká armáda si udělala pěknou reklamu, o korporacích General Dynamics a General Motors, dodávajících obrněná vozidla, nemluvě (i když zas tolik ne, ony se ty Strykery docela serou). „Vítej, osvoboditelská armádo!“ To zřejmě neskandovali civilisté ve všech těch zemích, kde americká armáda ukázala odličenou tvář, v Koreji, Guatemale, Indonésii, na Kubě, v Belgickém Kongu, ve Vietnamu, v Laosu, Kambodži, Íránu, Salvadoru, Nikaragui, na Grenadě, v Libyi, Panamě, Iráku, Bosně, Súdánu, Srbsku, Afghánistánu, na Haiti.

A co můžeme čekat dál? Nejdřív lež, potom řež.

Exknížecí pamflet Respekt volá po odpovědnosti. Mávání prý nestačí. Musí se navýšit rozpočet na zbrojení. Mladá agrofronta žaluje, armáda žádá o třetinu víc vojáků a moderní zbraně za desítky miliard korun. Bude až 27 000 vojáků! Za pět let už nebudeme platit na armádu, zbrojařské korporace a na zkorumpované ministerstvo 40 miliard, ale 70. Vláda schválila návrh novely branného zákona, naše děti půjdou k odvodu, i dcerky, možná i na zahraniční misi. Pružnější vojáci zatím nebudou. Plánují se okazala cvičení. Jednomu z největších cvičení NATO bude velet Čech. Atlantští Češi začínají vodku, česká společnost dospívá. Posiluje se základna NATO v Rumunsku, nová se buduje v Bulharsku. Zvony svobody bijí na poplach. Facebookoví křiklouni si trhají obočí, přišťe opravdu, ale opravdu už vyjdou do ulic. Vše se odehrává najednou mnohem rychleji, než by kdokoli čekal. A Stropnický kouří tam, kde vojáci nesmí. Ještě nás ten konvoj přijde hodně draho. Úspory neúspory, za zbraně se utracet musí. Recept na krizi spatřil světlo světa.

KDYŽ CHCETE SE SVOU RODINOU PŘEŽÍT VÁLKU

Cynismus mocných nezná mezí. Boj o další moc se i v poslední dekádě pod různými záminkami vede skoro nepřetržitě, takže se například pomalu zapominá na události válečného konfliktu v bývalé Jugoslávii z počátku 90. let. Jenže takový „globální“ pohled na průběžné válčení je něco jiného, než když musí obyčejný člověk prožít válečný stav na vlastní kůži. Co o dnešní době vypovídá fakt, že se právě pamětník z někdejší válčící Bosny rozhodl sdílet své zkušenosti boje o přežití s obyčejnými lidmi? Zdá se, že poměrně realisticky zhodnotil současnou propagandu mocných, kteří připravují své plátce daní na nové a nové ozbrojené konflikty. Co je nám platná historická zkušenost? Co jsou platné moudré řeči o vyspělých demokraciích? Pokud se nepostavíme dobyvačnému militarismu, nezbyvá nám než se aspoň seznámit se zkušenostmi někoho, komu se podařilo přežít válečný konflikt. Nebyl to žoldák, ani povolavec, ani člen žádné bojůvky. Byl to obyčejný člověk, žil ve středně velkém městě, měl rodinu a neměl kam odejít.

Město

Běžné město, kde fungoval normální život, byly tu školy, divadla, parky, univerzita, letiště, nízká kriminalita. Jak se v něm život změnil během roku občanské války? V obklíčeném městě přestaly fungovat běžné instituce (o službách nemluvě), postupně zmizel například nemocniční personál, došla elektřina, pohonné hmoty, tekoucí voda i potraviny, a moci se chopily podnikavé gangy, prosazující se silou.

Město se rozpadlo do malých sousedských komunit, které organizovaly hlídky proti zabíjáckým gangům a nepřítelům. Kdokoli, kdo měl zbraň, bránil svůj dům a rodinu. Peníze ztratily hodnotu během několik týdnů, fungoval nouzový výměnný obchod prostřednictvím černého trhu. Dostat se na místa, kde se obchodovalo, bylo relativně bezpečné jen v noci, ovšem opustit dům a rodinu znamenalo vystavit je nebezpečí rabování gangů. Auta se téměř nepoužívala, protože většina cest byla ne sjízdná, silnice byly zataraseny ruinami a opuštěnými auty, zbytky pohonných hmot začaly být neuvěřitelně drahé. Všude se chodilo pěšky, se zbraněmi a ve skupinách. Bylo nutné polybovat se velmi rychle a nenápadně, vyhýbat se otevřeným prostranstvím.

Organizované gangy tvořilo obvykle deset až patnáct lidí, někdy byly ale i padesátileté. Kromě nich byli ovšem hrozbou i normální lidé, otcové od rodin, kteří z hladu a strachu okrádali a zabíjeli jiné. Z lidí se nestali zrůdy nebo hrdinové, byli šedí, a připravení na cokoli. Město bylo obklíčeno nepřátelskou armádou a uvnitř města nikdo nevěděl, kdo je jeho nepřítel. Jedinou jistotou se stala rodina.

Na předměstí nebyli žádní pěstitelé, lidé neměli zásoby, protože válka je zaskočila nepřipravené a po třech měsících se objevily zprávy o umírání hladem a zimou. Za konzervu hovězího si chlapi kupovali na několik hodin ženu, většinou zoufalou matku, která takovou směnou opatřovala jídlo pro rodinu. Ve městě bylo málo stromů, a když nebyla k dispozici elektřina na vaření a topení, stromy velmi rychle zmizely. Kvůli zimě se spálily dveře a okenní rámy opuštěných domů, pak přišel na řadu nábytek a dřevěné podlahy. I to shořelo velmi rychle. K pití byla v lepším případě dešťová voda, anebo taky jen voda ze silně znečištěné řeky. Někdy byla možnost ji převařit, někdy ne. Lékařům došly léky a v nouzových hygienických podmínkách začali lidé umírat i na běžné infekce.

Není to jako ve filmu

Když se člověk, kterému se podařilo přežít občanskou válku v Bosně, rozhodl popsat podmínky, v nichž se tehdy lidé ocitli, vybral si k tomu web survivalistů, jejichž koníčkem je právě příprava na přežití v extrémních podmínkách. Asi nejtěžší bylo vysvětlit jim v odpovědích na jejich zvládné otázky, že boj o život není žádná romantika ani dobrodružství. Snažil se prostě jen popsat, v jakých podmínkách se člověk ze dne na den ocitne, že válka je v tomhle všude stejná.

Co se stalo hlavním komoditou?

O kdysi běžné věci, jako svíčky, zapalovače, antibiotika, palivo, baterie, munice do pušek a samozřejmě jídlo, jsme museli bojovat jako zvířata. Hodně věcí se změnilo, většina lidí začala uplatňovat právo silnějšího. Já měl propan-butanovou lahev, tak jsem mohl plnit zapalovače (plyn byl příliš cenný na topení a vaření). Tyhle zapalovače se staly malým jměním pro výměnný obchod. Lidé

totiž ušli v noci i několik kilometrů jen proto, aby si mohli někde zapálit kus dřeva a donést si ho domů a začít vařit nebo topit. Zápalky a zapalovače byly opravdu drahé a většina lidí neměla dostatek dřeva, aby mohla pořádek udržovat oheň. Na začátku války tankový granát zničil přední stěnu malého lihovaru blízko mého domu, tak jsme si vzali okolo 500 litrů rakije. Je to dobrá věc k obchodování, lidi pijou v zoufalých časech spoustu alkoholu. Konzumace alkoholu byla desetkrát vyšší než v době míru. A taky jsme ho používali jako dezinfekci.

Bylo těžké sehnat zbraň?

Já jsem měl legálně zbraň, ale stát provedl „dočasné zabavení“ legálně držných zbraní. V případech mimořádných událostí, jako jsou třeba nepokoje a podobně, má vláda právo dočasně zbraně zabavit. Po vypuknutí války ovšem nebylo těžké sehnat zbraň, pokud měl člověk vhodné věci na výměnu. První dny byly ale nejhorší, protože v chaosu a panice, která nastala, nebyl vždycky čas na shánění zbraně. A být neozbrojený v chaosu, panice a nepokojích je špatné. Po válce byla u nás zbraň v každém domě. Policie některé zabavila, ale hodně lidí si je schovalo. Někdo má teď zbraň legálně pro každodenní nošení, ale někteří lidé mají i nelegální zbraně kvůli případnému „dočasnému zabavení“, kdyby se zase něco stalo. Nemám rád kalašnikov, ale tahle zbraň je tu v každém třetím domě.

Byla cenná sůl?

Ano, sůl byla cenná, ale ne tolik jako například káva, cigarety, dezinfekce, svíčky a baterie a hlavně jakékoli jídlo, které se směňovalo. Pro většinu lidí byl život jen neustálé shánění – ohně, dřeva, jídla, munice...

Co se tedy stalo prvotním?

Mít zásobu nějaké jedné konkrétní věci nemohlo přežít. Jedině pokud by se člověk rozhodl žít rabováním. To by pak potřeboval jen zbraně a spoustu munice. Kromě munice, potravin, hygienických potřeb a zdrojů energie (baterie) bylo třeba zaměřit se na drobnosti, s nimiž bylo možné obchodovat – kapesní nože, zapalovače apod. Pro směnu byl důležitý i ten alkohol. Viděl jsem, jak hodně lidí zabil nedostatek hygienických potřeb. Je nutné mít drobnosti, jako jsou pytle na odpadky, lepicí pásky, hrnky, tácky, papírové nebo plastové. Podle mě je hygiena důležitější než jídlo. Můžete totiž snadno ulovit holuba, nebo pokud máte babičku, ta může znát některé jedlé rostliny, ale sehnat například dezinfekční prostředek bude o hodně náročnější. Důležité se staly třeba tablety na úpravu vody, všechny druhy věcí na úklid, dezinfekční prostředky, mýdlo, rukavice. Člověk by měl mít základy první pomoci, umět léčit drobná poranění, popáleniny a střelná zranění. Pokud seženete doktora, nebude mít pravděpodobně léky nebo mu nebudete mít čím zaplatit. Je dobré se naučit jak a kdy používat antibiotika a hodně si jich obstarat. Jednotlivec sám nemá šanci bez ohledu na to, jak moc dobře je ozbrojený a připravený. Nakonec stejně zemře, mokrát jsem to viděl. Pro přežití není moc dobrá ani malá rodina. Osvědčilo se, když se spojilo pár malých rodin v jednom velkém domě a zůstaly spolu. Malá rodina možná přežije spíš v divočině (s tím nemám zkušenosti). I když se budete ukrývat ve svém domě se spoustou jídla, dřív či později přijde dav. A taky je důležité nepřitahovat pozornost druhých lidí. Musíte vypadat jako kdokoliv jiný, naprosto splynout s prostředím. Pokud většina obyvatel vypadá zoufale, chudě, špinavě, musíte tak vypadat i vy. Nikdo nesmí vědět, že máte jídlo, munici, čisté oblečení nebo doma nějaké zásoby.

Jak jste připravovali jídlo? Nebáli jste se, že vůně jídla upozorní okolní obyvatele na to, že máte něco dobrého?

Během léta jsme vařili na zahradě, našťastí oplocené cihlovou zdí. Ale co se týče vůně jídla, pokusím se tu situaci popsat: žádná elektřina, neteče voda, kanalizace měsíce nefunguje, mrtvá těla v poničených domech, špína a nepořádek. Věřte mi, že v takových podmínkách je těžké učit něco dobrého. Nebylo to jako ve filmech, bylo to strašné, špinavé a smradlavé. V divočině by situace byla pravděpodobně jiná, my jsme byli ve městě. Jedli jsme většinou nějaké placky s místními bylinkami, protože na jejich přípravu nebyl třeba olej ani moc dřeva, a samozřejmě všechno, co se dalo získat směnou. Za pochoutku byla považována například ryže. Myslím, že jsem měl štěstí a jen párkrát jsem jedl nějaké holuby.

Jak jste se obešli bez koupelny s tekoucí vodou?

Používali jsme lopatu a každý kousek země

u domu. Zní to odpudivě a taky to takové bylo. Myli jsme se dešťovou vodou, někdy v řece. Většinou jsme neměli toaletní papír, ale i kdybych ho měl, za něco potřebnějšího bych ho směnil.

A co zdravotní péče pro lidi, kteří byli postřeleni nebo zranění?

Když se podařilo sehnat doktora, byla pravděpodobnost přežít střelná zranění asi 30 procent. Není to jako ve filmu – většinou zemřelo mnoho lidí na následky drobných poranění kvůli infekci. Naše rodina měla antibiotika asi jen na tři až čtyři léchy. Lidi zabíjely obyčejné věci. Bez léků vás takový průjem zabije během pár dní, obzvláště malé děti. Objevilo se mnoho plísňových kožních chorob a otrav jídlem. Nemoci jsme léčili většinou jen místními bylinkami. Odnsl jsem si z toho jedno ponaučení: mít vždy v zásobě hodně léků, zvláště antibiotika. Ono to za normálních okolností vypadá snadné, spoustu věcí si najdete na internetu. Když ale vypukne válka a není se kam podívat a vy neumíte poskytnout první pomoc, neumíte používat léky, nemáte protitetanové injekce, resuscitační soupravy, jste bezmocní. Pak už nejde o to, jestli jste zdravotník, na to se vás nikdo nebude ptát, půjde o schopnost doopravdy zachránit život. Na to jsme tehdy připravení nebyli.

Jak fungovala obrana před gangy a rabováním?

Obrana byla velmi primitivní, ani na tu jsme nebyli předem připraveni. Používali jsme všechno, co jsme mohli. Okna v našem domě byla rozbítá, střecha zničená od bombardování. Všechna okna jsme zatloukli, každou noc jsem zabarikádovl bránu k nám do zahrady pomocí sutí a bordelu z ulice a pak jsem použil hliníkový žebřík, abych se dostal zpátky. Jeden člověk z naší ulice si kompletně zabarikádovl dům, a když šel v noci ven, používal díru, kterou udělal v jednom z pokojů, sousedícím s vedlejším domem, a tudy se dostával ven. Může to vypadat divně, ale nejbezpečnější domy mizí jako první. Měli jsme v sousedství pár velmi krásných domů, se zdmi, psy, alarmy, mřížemi v oknech. A co se stalo? Dav na tyhle domy zaútočil nejdřív. Některé se bránily, některé ne, záleželo na zbraních a počtu lidí uvnitř.

Co se stalo s těmi, kteří zemřeli?

Kdokoliv v té době zemřel nebo byl zabit, neměl žádný pohřeb. K pohřbívání se používal každý kus volné země, někdy i zahrady a městské parky. Po válce byla většina těl exhumována a řádně pohřbena. Nepamatuji si, že by někdy těla spaloval.

Jak rychle se vrátil život do normálu, když válka skončila?

Na začátku války proběhlo vyrabování obchodů a benzinových stanic velmi rychle. Hned jak začala střelba, všechny cenné věci zmizely. Během prvních pár týdnů se všechno rozpadlo. Lidé přišli o bydlení nebo třeba úspory. Dokonce i teď po dvaceti letech lidé žalují u Evropského soudu banky, protože jim nechťejí přiznat úspory. Třikrát se od té doby změnil název měny, objevila se hyperinflace, ztratily se záznamy o úsporách a půjčkách. Někteří lidé této situace využili ke zbohatnutí. Bylo hodně problémů dokázat, jaký majetek lidem patřil. Můj otec měl pěkný byt, ale protože ho kvůli válce musel opustit, čtyři roky po skončení války u soudu dokazoval, že byt byl jeho. Na venkově to bylo mnohem lepší.

Pokud by měl člověk tři měsíce na přípravu, co by měl udělat?

Teď už dobře vím, jak rychle se může zhroutit okolní „civilizovaný“ svět. Já bych určitě nakoupil potraviny, hygienické potřeby, zdroje energie atd. Připravil bych zásoby na půl roku. Žil bych v nějak zabezpečeném bytě a měl bych dům s krytem na vesnici, tak pět kilometrů od bytu. Tam bych měl další zásoby na šest měsíců. Dal bych dohromady malou komunitu v té vesnici, většina z nich by byli mí příbuzní a byli by připraveni jako já, poučení válkou. Měl bych čtyři druhy střelných zbraní s dvěma tisíci náboji pro každou z nich. U domu bych měl velkou zahradu a uměl bych pěstovat potraviny. Myslím, že bych byl připravený na to, že budu muset udělat cokoliv, abych udržel sebe a svou rodinu naživu. Protože když se všechno podělá, tak si buďte jisti, že budete muset udělat pár špatných věcí, abyste zachránili své děti. Nechcete být hrdinou, chcete se svou rodinou přežít. Snažil bych se vypadat jako většina lidí okolo – vystrašení, zoufalí, zmatení, otrhaní. Určitě bych si na sebe nevzal parádní maskáče, které by hlásaly: „Jsem tu pro lupiče a zloděje.“ Snažil bych se skrývat, byl bych ozbrojený. Venku bych se pohyboval jen v noci a se svým nejlepším přítelem nebo bratrem. Zní to divně, ale ze zkušenosti

RŮŽENA ROHLENOVÁ

vím, že to funguje: buďte dobře připraveni, ale nedovlte, aby to někdo věděl. Bez ohledu na to, jak dobře zabezpečíte svůj dům, jak dobrou máte zbraň, stačí, aby někdo viděl dobrý důvod vás okrást, a udělá to. Ve válce je to jen otázka času.

Byla to ovšem specifická válka, náboženské důvody a tak...

Byli tu útočníci a obránci, občanská válka. Skončila bez vítěze, skončila příměřím. Byla to špatná válka se špatnými důvody. Nebojoval jsem za náboženství nebo etnický původ, bojoval jsem, abych udržel rodinu a sebe naživu. Poslední léta tu máme mír, žijeme s lidmi, kteří kdysi byli naši nepřátelé. Nechci znovu zažít válku kvůli etnickému původu nebo kvůli náboženství. Nebyly tu dobré nebo špatné strany, všichni jsme trpěli. Obě strany dělaly špatné věci a na obou stranách jsou dobří a špatní lidé. Všechno jsem to vyprávěl z jediného důvodu – chci sdílet informace, které můžou být bohužel užitečné i pro další lidi. Válka změnila můj pohled na život, vím, že se můžou stát špatné věci, ale co je pro mě nejdůležitější zkušenost: už nevěřím vládě a autoritám, vůbec. Jestli vás ujišťuji, že všechno bude v pořádku, pak si můžete být jisti, že se stane něco hrozného. Nás politici v televizi do poslední chvíle ujišťovali, že bude všechno v pořádku. Nevěřte sladkým řečem, zapojte vlastní hlavu.

„Šťastný“ konec

Ještě připomeňme, že válka skončila díky takzvanému humanitárnímu bombardování Svazové republiky Jugoslávie zeměmi Severoatlantické aliance NATO. Bylo zahájeno 24. března 1999 a trvalo nepřetržitě 78 dní. Zničilo zbývajcí ekonomiku a infrastrukturu země. Bylo zdůvodněno snahou zastavit etnické čistky a časově se shodovalo s přijetím Strategické koncepce NATO, podle které do použití vojenské síly už napříště nemá co mluvit ani OSN. Vznikl tak precedent, který následně posloužil při agresi proti Afghánistánu, Iráku, Libyi, Mali a dalším zemím. Humanitární bombardování zahrnovalo 32 tisíc bojových startů letounů NATO, svržení celkem 21 tisíc tun bomb, odpálení 10 tisíc křídlatých raket, svržení 37 440 kazetových bomb, použití zbraní s ochuzeným uranem, zabiti 2000 civilistů, zranění 6000 civilistů, zbavení milionu lidí střechy nad hlavou a dvou milionů lidí zdroje obživy, zničení infrastruktury za zhruba 600 milionů dolarů.

(V textu byly využity materiály z webu <http://www.tacticalintelligence.net/blog/shtf-survival-qa-a-first-hand-account.htm> a <http://postapo.cz/>.)

Recenze: *Existence* č. 2/2015

Jarní číslo anarchistické revue *Existence* se věnuje tématu „radikální levice“, čímž reaguje na volební úspěch řecké levicové strany Syriza. Nechybí tedy připomenutí historických okamžiků, kdy stáli anarchisté proti autoritářským směrům socialismu, jak v teoretické rovině, tak v té praktické, která měla velmi často za následek likvidaci ostatních revolučních sil novými uchvatiteli moci. Ve dvou příspěvcích se vracíme ke zkušenostem anarchistů s trockisty v českém prostředí a potírání jejich vlivu v antikapitalistickém hnutí. O svém vztahu k „radikální levice“ píšou ve svých rubrikách Iniciativa Ne Rasismu!, která se považuje za její součást, a anarchistická Volná komunita VAP. V rámci tématu v *Existenci* najdete dva kritické texty zaměřené na parlamentarismus a vládu Syrizy. Text Sylviana Pattieua přibližuje podobu francouzské radikální levice v 50. letech a na začátku let 60. minulého století a okamžik dočasné spolupráce francouzských anarchistů a trockistů v období alžírské války za nezávislost. Gabriel Kuhn dále ve svém esejí „Anarchistická hypotéza“ oponuje předsudkům vůči anarchismu. Mimo hlavní téma se pak věnujeme událostem na Ukrajině. V anarchistické revue také najdete text o zkušenostech s organizováním lidové samosprávy v Athénách, novou rubriku „Ze světa“, ohlédnutí za prvním rokem činnosti kolektivu FNB v Hradci Králové a pravidelné příspěvky od Anarchistického černého kříže a Volné komunity VAP. Jako vždy nechybí přehled aktivit domácího antiautoritářského hnutí za poslední čtvrtrok s důrazem na boj za autonomní sociální centrum Klinika v Praze. (40 stran A4, 40 Kč)

TŘI ROVINY KONZERVATIVNÍHO TERORISMU

Konflikty na východní Ukrajině, na Blízkém východě a v severní Africe (přerůstající do subsaharské Afriky) jsou mimo jiné plodem války proti terorismu. Tedy důsledkem série vojenských, politických, právnických a náboženských akcí, započatých administrativou George Walkera Bushe po útocih z 11. září.

Anarchisté od začátku odsuzovali útoky na Světové obchodní centrum a Pentagon. Přestože se jedná o symboly kapitalismu a militarismu, umírali při nich převážně obyčejní lidé, což je neomluvitelné. Stejně tak jsme se stali důležitou součástí protiválečného hnutí, které zvláště po invazi do Iráku svým významem přesáhlo i hnutí proti vietnamské válce. V současnosti anarchisté na Ukrajině a v Rusku vystupují proti válce na obou stranách barikády. Turečtí a kurdští anarchisté pak podporují syrské uprchlíky a někteří dokonce vstupují do kurdských milic v boji proti Islámskému státu.

Stavíme se proti terorismu ve všech jeho formách a nevidíme rozdíl mezi terorem páchaným náboženskými fundamentalisty, vojenskými velmocemi a kapitalistickými vykořisťovateli. Kapitalistická morálka upřednostňující zisk před lidskými životy má dlouhou a krvavou historii, která dospěla na jedné straně k obscénně bohaté elitě

Potkáte nás...

Rádi bychom vás pozvali na tyto akce, na kterých najdete stánek s distribucí našich tiskovin:

8. 5. 2015, Ľsmy māj

KOŠICE / Od 17:00, Collosseum Club Košice, Dominikánske námestie 35. Košicko-prešovská undergroundová kolaborace ti osmeho mája prináša príležitosť osláviť koniec druhej svetovej vojny (v Európe), no zároveň si pripomenúť, že fašizmus nebol úplne porazený a naďalej je potrebné proti nemu bojovať. O vzdelávaciu zložku sa prednáškami postará iniciatíva Ne Rasismu, zábavu zabezpečia historky parížskych lovcov náckov so slovenskými titulkami a naozaj pestrú hudobnú zložku tvoria Mulct/BLR, Human Humus/SK, Rosa Parks/CZ a Hľadání/CZ.

8. 5. 2015, United Colours of Football BRATISLAVA / Základná škola Mudroňova 83. 5. ročník United Colours Of Football. Futbal o ceny, chladené nápoje a dobré jedlo, hudobný program, distrá, sprievodný program a tak ďalej. V duchu vzájomného rešpektu medzi ľuďmi rôznych kultúr, bez diskriminácie na základe rasy, národnosti, pohlavia alebo sexuálnej orientácie, či už na futbale, alebo hockide inde. Dôležité informácie na info@ucof.sk

9. 5. 2015, Anarchistický knižní fest.

PRAHA / Od 11:00 do 20:00 v autonómnom sociálnom centru Klinika na pražském Žižkově. Již tradičně se na něm představí vydavatelé a distributoři anarchistické literatury nejen z Česka a Slovenska, ale i ze zahraničí. Vedle prezentačních stánků jsou pevnou součástí bookfairu i přednášky a workshopy. Více informací na http://anarchistbookfair.cz

15.-16. 5. 2015, Fotbal proti rasismu VĚZNIČKA U JIHLAVY / 8. ročník sportovně-kulturního dne s nejedním společenským přesahem. Letos poprvé na dva dny. 15. května večer koncert v hospodě, 16. května klasické fotbal a večerní kultura, jak jsme zvyklí. Přehnaná soutěživost nebo agresivita není vítaná! Pro aktuální informace sledujte http://fpr.musicforliberation.com/

16. 5. 2015, LFHR turnaj

PRAHA / Barflies crew vás zvou již na XI. ročník v malé kopané, který se koná v areálu kolejí Strahov. Registrace od 9:00, start v 10:00. Na místě budou distra ANTIFA.CZ, Bohemians ultras a občerstvení s grilem. After párty v klubu Buben. Přihlášky zasílejte na lfhr@antifa.cz

a strádající a umírající majoritě světové populace na straně druhé. Od raných kořenů otroctví a kolonizace po nedávnou éru globalizace kapitalismu elity vždy uplatňovaly prostřednictvím státní moci teroristické akce, aby si vynutily svá pravidla.

Tři ideobratři

Podívejme se nyní na tři klíčové osoby, které mají se současným válečným stavem co do činění. Za každým z nich stojí nejenom armáda vojáků, ale i politiků, poradců, podporovatelů a voličů. Za každým z nich stojí nějaké politické ideály. G. W. Bush je zástupcem texaského tradicionalismu. Protestantský fundamentalista a jižanský militarista. Milovník primitivního komoditního kapitalismu, přítel ropných magnátů a bavlnářských plantážníků. Na člověku, jako je Walker, nikoho nepřekvapí názor na povinnou daň z hlavy pro voliče, tedy odstranění chudiny z buržoazně demokratického procesu, ani zpochybňování teorie evoluce a vyhrožování lékařům provádějícím potraty.

„*Bůh mi řekl, abych udeřil na Al Kajdu, a udeřil jsem, potom mi poradil udeřit na Saddáma, což jsem udělal, a nyní jsem předurčen vyřešit problém na Středním východě. Jestli mi pomůžete, budu jednat, a jestli ne, přijdou volby a já se na ně budu muset zaměřit.*“ [G. W. Bush] „*Jsmepřesvědčení o tom, že je přirozené a potřebné bránit křesťanské hodnoty a morální standardy, jež se do současné podoby utvářely po tisíciletí. Údlosti ve světě představují pro naši identitu vážnou výzvu... Vidíme, jak se mnohé země vydaly cestou odmítání svých kořenů včetně křesťanských, jež jsou základem západní civilizace. Začaly se popírat mravní základy a jakákoli tradiční identita: národní, kulturní, náboženská nebo pohlavní. Prosazuje se politika, jež staví početné rodiny a partnerství osob stejného pohlaví na stejnou úroveň, podobně jako viru v Boha a viru v Satana,*“ to už jsme u Vladimíra Vladimiroviče, obávaného Putina, jen v jeho citátu bylo jedno slovíčko upraveno a jedno vynecháno, aby bylo patrnější, že totéž mohl prohlásit kavalír Walker.

Z Bushovy agendy reagující na 11. září si pochopitelně vzal ruský autokrat příklad. Násilné šíření sféry vlivu ruské federace, datující se od války v Čečensku až po současnou válku na Ukrajině, postavil na stejných konzervativních základech jako američtí republikáni tažení „proti“ terorismu. Putin je ve svých zásadách mnohdy přísnější než vyznavači napakovaného slona a z těchto důvodů si získává sympatie konzervativců hrubšího zrna i v České republice. Otevřeně mu tleská král gauernerů Václav Klaus (včetně podržtašků Hájka, Jakla a dalších) i král hulvátů Miloš Zeman.

Na ještě přísnějších konzervativních základech postavil svou politiku Ibrahim Awwád, prohlásivšise za svrchovaného chalífu Islámského státu. Chtělo by se namítnout, že islámský konzervatismus s křesťanským spojovat nelze, jenže islám je stejně jako křesťanství monoteistické abrahámovské náboženství a z našeho ateistického pohledu je dělí pouze kosmetické odlišnosti. Jak navíc ukazuje Saúdská Arábie, může i teokracie vesele kombinovat saláfismus, právo šaría a neoliberální tržní

principy se stabilním, vysoce výdělečným bankovním systémem a zároveň se pyšnit členstvím ve Světové obchodní organizaci. Žádný saláfismus, křesťanská ortodoxie ani teokracie fundamentálním kapitalistickým principům v cestě nestojí a Saúdská Arábie je čilým obchodním partnerem jak Evropské unie, tak USA.

Abú Bakr, jehož jméno vůdce Islámského státu Ibrahim Awwád přijal, byl prvním voleným chalífou. Před jeho zvolením dokonce padaly návrhy, že vůdců by mohlo být více, aby byly lépe naplňovány zájmy jednotlivých kmenů. První chalífově žili údajně skromný život a materiálním zajištěním se od běžných věřících příliš nelišili. Chalífáty si samozřejmě idealizovat nelze. Volby byly záležitostí kmenových vůdců. Jak ale sami dobře víme, jižanským neokonzervativcům a ruské autokracii by se takového pojetí demokracie líbilo.

Deklarace chalífátu Islámský stát je vedena v podobně romantickém duchu a apeluje na podobné tradiční hodnoty jako Bushova a Putinova prohlášení. Říká, že z důvodu jeho neexistence museli muslimové v uplynulém století čelit neustálému ponižování a potupě. Deklarace je prodchnuta odkazy na verše v koránu, orální tradici připsovanou prorokovi Mohamedovi a citáty klasických islámských kleriků. Awwád našel stejně jako Bush s Putinem zalíbení v tradičním komoditním kapitalismu. První, po čem pokukoval, byly ropné rafinerie, a když se jich zmocnil, začal čile obchodovat s okolními satanistickými vládami.

Awwád, stejně jako Bush s Putinem, rekrutuje své přívržence mezi lidmi frustrovanými a zbídačenými monopolním kapitalismem, imperialismem a diktátory všeho druhu a nabízí jim privilegia ve svých dobyvačských jednotkách, privilegium zemřít za tradiční hodnoty a těm, co přežijí, možná důležitou funkci v novém režimu, který bude opět ve vleku monopolního kapitalismu, imperialismu a nových a nových diktátorů.

Válka za teror

Za rozpínavost Islámského státu můžeme poděkovat západním armádám pod velením USA a jejich nekonečné žádostivosti. Po rozpoutání chaosu v Afghánistánu, Iráku, Sýrii a Libyi přispěly armády NATO k propuštění saláfistických kádřů z temných kobek zřízených diktátory Saddámem Husajnem, Bašárem al-Asadem a Muammarem Kaddáfím. Ti nyní tvoří základnu aparátčiků Islámského státu. Ten se díky vybrakovaným muničním skladům padlých diktátorů dokázal chopit moci, která fascinuje kdejakého konzervativního islamistu. Svrchované moci chalífy Abú Bakra al-Bagdádí se tak pomalu podřizuje největší rival v regionu, hroutící se fronta al-Nusra. Dříve už tak učinil pákistánský i část afghánského Tálibánu, Kavkazský emírát operující v Čečně a Dagestánu, Abú Sajjáf (Filipíny), Ansar Bait al-Maqdis (Sinaj), nejvýznamnější saláfistické organizace severní Afriky a Sahelu jako Al-Kajda v islámském Maghrebu, Ansar al-Šaría a Boko Haram. Přitom většina z nich ovládá část území v zemích, kde operují, a tato území jsou nyní součástí Islámského státu.

Po čtrnácti letech můžeme s hořkostí konsta-

tovat, že celé to Bushovo tažení proti teroru zapříčinilo takový rozmach terorismu, jaký naše generace nepamatuje. A to mu tehdy tleskali i samozvaní humanisté jako Václav Havel, kterému udělují titul krále pokrytců, aby bylo jasno, že hodlám být zlý na všechny soudobé prezidenty. Spojené státy ve své neutuchající snaze dokazovat světu, že oni jsou tou dominantní silou, vytvořily fenomén, ve kterém lze hledat alternativy velmi stěží. A tak se ruská oligarchie strachuje o své kšefty a s nimi související sféru vlivu, a mladí lidé se na Blízkém východě přidávají ke klerofašistickým řezníkům, jelikož představují jedinou protimoc vůči příliš průhlednému plástiku humanity a demokracie, který skrývá pouze hon za ziskem, touhu po moci a degradaci člověka a celé Země na obchodní artikl.

Proti všem štváčům

Dělají z nás hlupáky. Konzervy na jedné straně barikády využívají moci konzerv na straně druhé, aby obyčejným lidem nahnaly hrůzu a získaly si jejich zoufalé sympatie, nebo alespoň tichou ignoraci toho, co činí jejich jménem. Co s takovými jako Bush, Putin, Awwád a jim podobnými? Pokud by jejich jednání způsobovalo trauma z dětství, třeba z toho, když jim silnější spolužák na modelářském kroužku rozšlapal pěkně splený Kokofín, dala by se pro ně najít důstojná aktivita, které by si vážili a za kterou by je lidé oceňovali, mohli by například dělat ochranku v Lidlu, ale pokud to se svými tradičními hodnotami myslí opravdu vážně a nadále si je hodlají na nás vynucovat, měli bychom být daleko přísnější. Aby se báli i se všemi politiky, byznysmeny a kleriky stojícími po jejich boku, svých občanů, daňových poplatníků, voličů, zákazníků, zaměstnanců, věřících.

Vážně. Vzpomínáním na staré dobré časy, kdy manželky stály v pozoru před sporákem, děti měly respekt z rákosky a barevní se realizovali maximálně s krumpáčem ve výkopu, ničemu nepomůžeme. Ledaže bychom vzpomínali, jak se tehdy lidi uměli nasrat a s holemi v rukou žádat zdánlivě nemožné. „*Neohlížejme se tedy nikdy zpět, hledme vždy dopředu, neboť vpředu je naše slunce a naše záchrana; a máme-li si to dovolit, je-li užitečné, je-li nezbytné obracet se zpět, abychom studovali naši minulost, pak pouze proto, abychom zjistili, čím jsme byli a čím už být nemusíme, čemu jsme věřili, co jsme si mysleli a čemu už nadále věřit nemusíme, ani myslet si to nemusíme, a co jsme dělali a co už nikdy nemusíme dělat.*“ [M. A. Bakunin, *Bůh a stát*, s. 22, 23] Ničemu nepomůžeme ani volením sociální demokracie nebo jakékoliv strany předstírající, že je tu pro lidi. Pro odstrašující příklady nemusíme chodit daleko. V České republice se sociani paktují s agrooligarchy, na Slovensku adoptovali neonacistickou agendu. A proto si berme své životy zpět do našich rukou, tvořme vlastní pravidla! Každou podvratnou aktivitou namířenou proti politické, ekonomické a náboženské moci dáváme šanci nové společnosti založené na principech svobodné samosprávy, sociální rovnosti a míru!

OCHUTNÁVKA Z NAKLADATELSTVÍ AF

Neviditelné vraždy

Knihu *Neviditelné vraždy* sestavil ruský antifašista a umělec Ilja Falkovskij z výpovědí svědků i samotných pachatelů vražd spáchaných z důvodu rasové a etnické nenávisti. „Neonacisti v Rusku pravidelně zabíjejí lidi,“ píše autor této dokumentární koláže v úvodu ke knize. Je třeba se postarat, aby tyto vraždy přestaly být neviditelné. A suchý jazyk soudních protokolů podrobně popisujících detaily a okolnosti vražd spáchaných neonacisty s člověkem bezesporu oťese. Kniha volně navazuje na brožuru *Vlastenectví jako diagnóza*, kterou jsme vydali začátkem roku. *Neviditelné vraždy* jsme připravili společně s Antifašistickou akcí a na jejich nadstandardně kvalitním provedení

má zásluhu Martin Tvrdý. Výtěžek z prodeje knihy půjde na podporu antifašistů v Rusku. (196 stran, cena bude upřesněna)

Historie anarchismu na Kavkaze

Vzrůst revolučního hnutí v carské říši na počátku 20. století se projevil v nejrůznějších koutech impéria, včetně Kavkazu. Historie anarchismu na Kavkaze je slavná i tragická, zahrnuje všechny tehdy myslitelné formy činnosti, od vydávání a šíření tiskovin přes stávky, sabotáže, expropiace a atentáty až po založení komuny v horách. Nejdůležitější místa, akce a jména vztahující se ke slavným rokům anarchistického hnutí na Kavkaze

zachycuje tento stručný přehled. (40 stran A6, 25 Kč)

Michael Kácha (1874-1940)

Není snadné stručně povědět, kým byl Michael Kácha: švec, vzdělanec-samouk, anarchista, dělnický novinář, ctitel literatury a nakladatel, noblesní, skromný a citlivý člověk, který se nikdy nezpronevřil svým zásadám, takže žil a zemřel svobodný – a chudý. Tato drobná publikace vychází u příležitosti 75. výročí jeho úmrtí a jejím prostřednictvím plánuje Nakladatelství Anarchistické federace získat prostředky na obnovu Káchova hrobu. (52 stran A6, 30 Kč)

Anarchistická federace

Anarchistická federace (AF) byla založena v létě roku 1995 a je součástí Internacionály anarchistických federací (IFA/IAF). AF sdružuje místní skupiny a jednotlivce, kteří se hlásí k anarchistickým myšlenkám. Je organizací sdružující pracující, nezaměstnané a studenty podle anarchistických principů. Tím se rozumí především federalismus, samospráva, aktivita zdola, absence hierarchie a nerovnosti. AF usiluje o vytvoření svobodné společnosti založené na územní a výrobní samosprávě, autonomii a federalismu, rovnosti, solidaritě a sociální spravedlnosti.

Společnosti, kterou budeme spravovat my samotní – obyčejní lidé – pracující, studenti, nezaměstnaní, důchodci a další neprivilegovaní.

AF se věnuje propagaci anarchistických myšlenek a různorodým aktivitám, které považuje za důležité. V současné době je AF tvořena několika místními skupinami a jednotlivci v různých koutech země, fungují například lokální skupiny Východní Čechy, Praha, Střední Čechy, Ostrava, Olomoucko, Jižní Morava či Plzeň.

afed@afed.cz ★ www.afed.cz